

Food less than the size of an egg

פחות¹ מכביצה אוכלין -

Overview

The גמרא explained that s'רבא query was in a case where there was less than a כביצה food in the טמא בית and this כזית of תרומה, which he threw (on שבת) into the טמא בית, in combination with the food already there, equals a כביצה. The query is since it is טומאה regarding מצטרף (the תרומה becomes טמא) perhaps he is also חייב for שבת. Our תוספות discusses why it was necessary for רבא to mention that the food in the house was פחות מכביצה.

הוא הדין דהוי מצי למימר דאיכא כביצה אוכלין שאין הם צריכין לצירוף -

It would be the same query if רבא would have said that there is a כביצה אוכלין in the house, which does not require צירוף, it is טמא on its own -

וכזית לבד צריך לצירופי -

However only the כזית which he threw into the house requires צירוף in order to become טמא, and the query will be, do we say לענין שבת מיחייב לענין טומאה מצטרף לענין שבת, or not.

תוספות offers an alternate view that פחות מכביצה is preferable:

אי נמי אומר רבינו יצחק דנקט דוקא פחות מכביצה אבל כביצה אפשר דאין מצטרף -

Or, says the ר"י, you may also say that רבא specifically mentioned פחות מכביצה in his query, however if there was a כביצה in the house which was already טמא, it is possible that this כביצה would not combine with the כזית to make the כזית טמא, rather the כזית would remain טהור. The reason is that -

כיון שקודם צירוף כבר מטמא דילמא שבע לה טומאה³ -

Since from before the צירוף with the כזית, it was already מטמא, perhaps it is 'satiated' with טומאה, and cannot combine with the כזית to give it a טומאה -

דבעיא היא בהקומץ רבה (מנחות כד,א) גבי עשרון⁴ שחלקו ונטמא אחד מהן והניחו בכלי⁵ -

For this (concept of טומאה (שבע לה טומאה) is a query (of רבא) in פרק הקומץ רבה, regarding an עשרון, which was divided and one half became טמא and they were both placed in a utensil -

¹ This תוספות is referencing the גמרא on the previous עמוד א'.

² This כזית when it landed on the כביצה becomes טמא (because it has the שיעור), which it could not have otherwise, therefore we should say לענין שבת מיחייב נמי לענין שבת. See 'Thinking it over' # 1.

³ תוספות is suggesting that the concept of צירוף is when both foods are less than a כביצה so (individually they are not מקבל טומאה, however) when they combine, they are מקבל טומאה. However when one is the size of a כביצה and (therefore) is already טמא, then since it is שבע לה טומאה it will not combine with the פחות מכביצה, which is טהור to give it a שיעור.

⁴ עשרון (a tenth of an איפה) is the (minimal) amount of flour required for a מנחה.

⁵ They were not touching each other in the vessel.

ונגע טבול יום⁶ בטמא מהו מי אמר שבע לה טומאה ולא נטמא הטהור⁷ -

And a טבול יום touched the טמא half of the עשרון, what is the rule regarding the other half; do we say that טומאה שבע לה טהור, and the טהור half does not become טמא -

אף על גב דאם היו שניהם טהורים ונגע טבול יום באחד מהן שניהם טמאין -

Even though if they (both halves) were טהור and a טבול יום touched one of them, they are both טמא -

דכלי מצרף מה שבתוכו לקדש השתא דשבע לה טומאה לא מצטרף⁸ -

For the utensil combines whatever is inside it for קודש, nevertheless now where it was טומאה שבע לה טומאה it does not combine -

או דילמא לא אמרינן שבע לה טומאה ומשום דהתם מספקא לן נקט פחות מכביצה:

Or perhaps we do not say שבע לה טומאה. That is the query of רבא there, so since שבע לה טומאה, he mentioned here that שבע לה טומאה, so as not to get involved in the issue of מכביצה.⁹

Summary

The query of רבא could have been where the אוכלין בבית were a כביצה; alternately perhaps it is only by פחות מכביצה, for by a כביצה there is the issue of טומאה שבע לה טומאה.

Thinking it over

1. Can we distinguish (according to the first view of תוספות) in the meaning of מדמצטרף לענין טומאה מיחייב נמי לענין שבת¹⁰, whether there was מכביצה אוכלין in the כביצה (as תוספות suggests)?¹¹

2. if there is מכביצה אוכלין in the house, but they are already טמא (they were part of a כביצה טומאה), will it be מצטרף if we maintain טומאה שבע לה טומאה?

⁶ טבול יום is one who was טבול that day (to become טהור from some טומאה), but it was still before sunset. A טבול יום has the דין of a טומאה, שני לטומאה, he can be פוסל תרומה and be מטמא קדשים.

⁷ The טבול יום did not accomplish anything by touching the טמא, for it was already טמא; it cannot become more טמא!

⁸ We see there that even though when both were initially טהור, the טומאה transfers from the half that became טמא (through the טבול יום) to the other half (via the כלי), nevertheless once one of them is טמא initially, the טומאה (of the טבול יום who touched the טמא half), will not transfer to the other half; similarly here even though that when two parts which add up to a כביצה who were not טמא are מצטרף, but once one of them is already טמא it will not combine to make the other be טומאה.

⁹ See שפת אמת and אור החמה who question תוספות comparison of these two cases; by a טבול יום there can be no transference since the טבול יום did not accomplish anything, however here the כזית is in a טמא (which will make it טמא); all it needs is extra volume to make up a שיעור, this volume is available when it joins the כביצה.

¹⁰ See footnote # 2.

¹¹ See שפת אמת.